

معرفی هیات انتخاب جشنواره بین‌المللی تئاتر مقاومت

محمد کاظم تبار، دبیر نوزدهمین جشنواره بین‌المللی تئاتر مقاومت با صدور احکامی جداگانه اعضای هیات انتخاب متون این دوره از جشنواره را معرفی کرد. مهرداد رایانی مخصوص، نویسنده، کارگردان و مدرس دانشگاه؛ محسن سلیمانی، نویسنده، پژوهشگر و بازیگر تئاتر، سینما و تلویزیون؛ مرتضی شاه‌کرم، نویسنده، کارگردان و بازیگر تئاتر، سینما و تلویزیون؛ لیلی عاج، نویسنده، کارگردان و مدرس دانشگاه و مهدی نصیری،

نویسنده، کارگردان، منتقد و مدرس دانشگاه هنرمندانی هستند که به‌عنوان اعضای هیات انتخاب متون نوزدهمین جشنواره بین‌المللی تئاتر مقاومت معرفی شده‌اند. نوزدهمین جشنواره بین‌المللی تئاتر مقاومت پاییز و زمستان سال ۱۴۰۳ به دبیری محمد کاظم تبار توسط انجمن تئاتر انقلاب و دفاع‌مقدس بنیاد فرهنگی روایت فتح در تهران و شهرهای مختلف کشور میزبان مخاطبان و هنرمندان شرکت‌کننده خواهد بود. همچنین

این جشنواره بین‌المللی در چهار بخش نمایشنامه‌نویسی با موضوع «نمایشنامه‌نویسی اقتباسی و زندگی‌نامه شهدا» و «نمایشنامه‌نویسی کودک و نوجوان»، تئاتر صحنه‌ای با موضوع «پرداختن به سیره زندگی و مبارزات شهدا و رزمندگان انقلاب اسلامی، دفاع مقدس، دفاع از حرم و محور مقاومت» و...برگزار می‌شود. علاقه‌مندان می‌توانند به سامانه اینترنتی جشنواره به نشانی moghavemtheater.ir مراجعه کنند.

کالیگولا دشوارترین نقشی که بازی کردم

میکائیل شهرستانی که پس از شش سال دوباره به عرصه بازیگری در تئاتر بازگشته، معتقد است بازیگر تنها خالق واقعی صحنه است

روایات و روایت‌ها

میکائیل شهرستانی، بازیگر، کارگردان و مدرس تئاتر پس از سال‌ها با حضور در نمایش «کالیگولا»، دوباره روی صحنه آمده است. حضور پررنگ و درخشان او در سال‌های دهه های ۶۰، ۷۰ و ۸۰ هیچ‌گاه از ذهن مخاطبان تئاتر محو نخواهد شد. بازیگری باکمال که

روی صحنه می‌توانست مخاطبان را اسیر جادوی هنر نمایش کند. او در سال‌های اخیر بیش از حضور روی صحنه به تدریس و کار با هنرجویان تئاتر مشغول بوده و چند مصیایی است با

نمایش کالیگولا (براساس داستان کالیگولا اثر آئبرکامو) با ترجمه پری ماهری و کارگردانی رویا اسدی این روزها در سالن استاد سمندریان روی صحنه می‌رود. به بهانه بازگشت

میکائیل شهرستانی به صحنه با او درباره دنیای بازیگری در تئاتر، گفت‌وگویی داشته‌ایم که در ادامه می‌خوانید:

۹] شهادت زیادی بود که با هنرجویان تان آثاری را روی صحنه می‌آوردید و حالا دوباره در قامت بازیگر به صحنه برگشته‌اید، چه نکته‌ای این بازگشت را میسر ساخته است؟

دلایل متعدد و متفاوتی سبب شد که بعد از شش سال به صحنه بروم. این‌که متن قابل قبول و برجسته‌ای تا پیش از این پیشنهاد نشده بود یا اگر در مواردی شده بود، سر نگرفته بود یا اگر سرگرفت شرایط بعدش مهیا نشده بود، اعم از سالن مناسب یا هنرنشیه‌های دیگر و مسائل مالی و... اما این‌کار را با بانو اسدی یک سال پیش از این آماده کرده بودند و به بنده دادند تا بخوانم و نظرم را بگویم و با خواندن متن درآمنورزی شده، وسوسه شدم تا به ایشان قول همکاری و مشاوره و حتی طراحی کار را بدهم، نقش به‌قدر کافی ویژه، خاص و استثنایی بود. جنونی لبریز از خلاقیت و هنرمندی سرگشته، معترض و سیاستمدار و فیلسوفی آشوبگر. با توجه به این‌که اثر قابل ترها هم خوانده بودم و با توجه به دو ترجمه‌ای که از اثر می‌شناختم، خلاقیت زیادی در متن پیش‌رو دیدم که برای همکاری و بازی نقش کالیگولا باعث شد تردید نکنم. ایده‌های بکر کارگردانی نیز مرید بر علت شد و مرا واداشت تا در بی

سالن باشیم که به تماشای خانه ایرانی‌شهر رسیدیم و این روزها نمایش روی صحنه است.

۹] با سر کار خانم رویا اسدی ۲۵ سال پیش نیز فکر کنم نمایش «جنایات و مکافات» داستایوسکی را کار کردید و این رویارویی پس از سالیان چه مفهومی دارد؟

خانم اسدی غیر از این‌که دانش آموخته نمایش هستند به‌خاطر شرایط خانوادگی طی این مدت بیشتر به نگارش چند رمان و نمایشنامه قناعت کردند و به تربیت دخترمان که از همه مهم‌تر بود و نیاز زیادی به وجود و حضور مادر و پدر داشت. بانو هم ترجیح‌شان فرزندانم بود و تا سال قبل که بحث این نمایش پیش‌امد.

البته یادآور می‌شوم که نمایش جنایت و مکافات با دراماتوزی و آماده‌سازی رمان داستایوسکی بزرگ و تبدیلیش به یک‌نمایشنامه شش دانگ، کار ساده‌ای نبود که ایشان در آن سال این مهم را به پایان بردند که پایان نامه نظری‌شان هم محسوب می‌شد و بنده نیز آن را بازی و کارگردانی کردم.

۹] کار کردن با کارگردانی که ۲۵ سال از صحنه دور مانده، سختی‌های خودش را دارد؟

خب عکس این موضوع برای بنده فراهم‌تر بود یا من برای خودم فراهمش کردم که در کنار کار در رادیو و بازی در صحنه، تدریس و کارگردانی هم انجام بدهم (چراکه سرپرست خانواده هم محسوب می‌شدم) و شاید تجربیات بنده البته با مشورت‌هایی که دائما در طول تمرینات باهم داشتیم موقعیت و زمینه را برای همکاری با دوستان جوان و در عین حال باتجربه‌ترها فراهم کرد. اگر بگویم چالشی در کار نبود دروغ است. لازمه کارهای جمعی و به‌خصوص تئاتر مباحثه و جدل و چالش است. تئاتر یعنی گفت‌مان! اول با خود، بعد پارتنر و همکاری و دست آخر با مخاطبت. پس چالش بود، چراکه باید هم باشد، چون نتیجه‌ای که باید از این جدل به‌دست آید حائزاهمیت است.

۹] چطور شد سراغ کالیگولا گرفته‌اید؟

یکی از دغدغه‌های خانم اسدی به‌عنوان نمایشنامه‌نویس و درام‌نویس این است تا گاهی به سراغ چالش‌هایی از این دست بروند و دست‌وپنجه نرم کنند. به‌گمان بنده هرا از گاه‌جدالی از این نوع در روند یخگی بیشتر درام‌نویسان نقش حیاتی دارد و چه متنی بهتر از کالیگولای کامو.

برش

رابطه تئاتر و بازیگر

تئاتر بر تاج بازیگر می‌گردد. باید بازیگر، نمایش را هدایت کند و عوامل و ابزارهای دیگر همچون صحنه، لباس، موسیقی و... به کمکش بیایند. فراموش نکنید که تنها بازیگری هستم که سه‌تگ‌گویی و مونولوگ بیش از یک‌ساعت در تئاتر سرزمینم داشته‌ام بی هیچ زرق و برق و هیچ وقت نمایش‌هایمان بی مخاطب نبوده است. باید به سیاست‌گذاری‌های غلط و ناخردانه‌ای که تعددا و آگاهانه در همه عرصه‌ها، گوهرهای اصل و اصیل را گوشه نشین کرده و از دور کنار گذاشته و به جایش به آدم‌های دروغین و بی‌ربط میدان داده، فهماند که رفتارشان، روش شان، سیاست‌شان اشتباه است. نه آن‌که همزنگ جماعت شد و همان روش را سر لوحه کار خود قرار داد. بیش از ۳۰ سال است در کنار تولیدات فرهنگی و تئاتر، هنرپیشه هم تربیت می‌کنم. اگر بعضی‌هایشان در کنارم بازی نکنند پس در کجا به بازییشان بگیرند. باید تماشاچی تئاتر هم واقعی باشد و بفهمد که خواننده باید خوانندگی اش را بکند، ورزشکار ورزشش را و بازیگر بازی‌اش را... آن هم بازیگری که درسش را خوانده و سختی‌هایش را تحمل و هزینه کرده است.

صحنه

تمدید اجرای «قضیه تفنگ خجوف»

اجرای نمایش «قضیه تفنگ خجوف» به نویسندگی احسان بدخشان و کارگردانی اشکان پیردل‌زنده در تئاتر «هامون» برای دومین بار تمدید شد و تا پایان شهریور روی صحنه می‌ماند.

بازیگران این نمایش به ترتیب ورود به صحنه، محمدعلی الحمد، مهران اکبری، نیکو پشتون، عماد جاویدپور، محمد معتمدی، پرستو الماس، یگانه منصوری، سیاوش کریم‌ا، سارا غزیزی، نیلان نکویی و درسا مهری هستند. این نمایش قصه ۹ تن از مشاهیر بزرگ جهان را روایت می‌کند که برای اولین بار در دنیای پس از مرگ با هم وارد مسابقه‌ای می‌شوند و....

اشکان پیردل‌زنده که دومین تجربه کارگردانی خود را با این نمایش پشت سر می‌گذارد درباره این تئاتر گفته است: هدف کلی ما نیز این بود که مشاهیر جهان را در دنیای پس از مرگ نشان دهیم تا ببینیم این افراد از طریق هنرشان، چطور قضات می‌شوند و هم این‌که اگر این هنرمندان در زمان حال، حضور داشتند هنرشان چه تقابلی با هنر اکنون ما داشت. این اثر نمایشی تا روز جمعه ۳۰ شهریور، ساعت ۱۹:۳۰ در تئاتر هامون به صحنه می‌رود.

فارغ‌التحصیلان دانشکده تلویزیون هستند که درحال حاضر به کارگردانی تلویزیونی مشغولند و در رزومه‌شان کارهای بارزش زیادی چه در زمینه تئاتر با خود بنده و چه در زمینه سینما وجود دارد و در عین حال حضور جوان‌هایی باهوش و بی‌ادعا و با استعداد که نقش‌های درباری‌ها و نگهبانان را بازی می‌کنند که حضورشان برایم مغتنم است.

۹] چرا از بازیگران شناخته‌شده تر برای بار تبلیغاتی اثر و اصطلاحا موقعیت در گیشه بهره نبرده‌اید؟

هرگز به این دروغ‌ها در زندگی حرفه‌ای و فرهنگیم متوسل نشده‌ام. اگر منظوراتان چهره‌های بی‌هویت تلویزیونی و سینمایی است با احترام به ایشان باید عرض کنم هرگز آنها در کارهای بنده جایی نداشته و ندارند. ۴۳ سال بی‌پشتیان تئاتر کار کرده‌ام و افتخارم این است که هرگز از هیچ رانت و حمایتی بهره نبرده‌ام. هیچ مدیری پشتیبانم نبوده، مخاطبی که به خاطر الناز و زری و مجید و دراز و کوتاه بخواد کارم را ببیند، مخاطب نمایش ما و خود ما نیست. نمایش‌های ما مخاطبان خود را دارد. شاید هیچ شبی سالن در اصطلاح امروزی‌ها سولد اوت نشود، ولی آنهایی که ظرفیت فهم و درک آثاری از نوع کالیگولا را دارند و ضرورت اجرای چنین نمایش‌هایی را در این روزگار درک می‌کنند حتما به دیدن این نمایش شریف خواهند آمد.

۹] صحنه نمایش کالیگولا تقریبا خالی است و گاهی با یک چیدمان کوچک یا ویدئو پروژکتور جان می‌گیرد. این خالی بودن چقدر کار بازیگران را مشکل می‌کند؟

کتاب «فضای خالی» پیتر بروک را حتما خوانده‌اید. بازیگر تنها خالق واقعی صحنه است و باقی هیچ. بازیگر است که با صدا، با بدن و با چهره‌اش به فضای به قول شما خالی بعد و رنگ و شکل و معنا می‌بخشد. حتی موسیقی به زعم بنده تنها باید مکملی باشد گوشه‌ای و کناری از کار و بس. شنیده‌اید اخیرا پدیده اختراع و ابداع‌شده‌ای تحت عنوان کنسرت-نمایش که صرفا با هدف به بیراهه کشاندن مخاطب تئاتر است و تئاتر را از اصل اختناختن، پدیده‌هایی ناقص و من‌درآوردی که فقط قرار است عمرمان پایش تلف شود و فریب‌مان بدهند، بله، من آنها را دیده‌ام و ممکن است بازهم به دیدن بعضی‌هایشان بروم، ولی

تئاتر

THEATER

یکشنبه ۱۸ شهریور ۱۴۰۳ شماره ۶۸۵۱

مخاطب آن نیستیم و نخواهم بود.

۹] تعامل بازیگران با طراح لباس و کارگردان برای چنین لباس‌های مرتبط با روم باستان چگونه بوده است؟

نرمش برای آن‌که هم طراح بداند نمایش چه می‌گوید و چه ضرورت دارد و هم بازیگر، از نخستین روزها در خوانش اثر با حضور جمعی همه کنار هم وجود داشت و با شنیدن تحلیل‌ها و نظرگاه‌های کارگردان باید فراهم می‌شد که در این نمایش هم این اتفاق افتاد. همه می‌دانستند اثر به چه مقطع و چه آیین و فرهنگی اشاره دارد و کارگردان از آنها چه می‌خواهد. پس بی‌گمان باید بدان جغرافیا، فرهنگ و آیین نزدیک می‌شد و هر روز بیشتر تا جایی که فاصله‌ای میان من و مفهوم نمایش نباشد. هر چند ممکن است لحظاتی غریبانی دیده شود، ولی حتما به آشتی و مانیتست خواهد انجامید.

۹] شما در چند لایگی فلسفی، طنز، خشونت و شاعرانگی چگونه به نقش کالیگولا پیچ و تاب داده‌اید؟

چگونگی‌اش را نمی‌شود گفت، چون باید نشان داد و در این راه به یقین تجربیات شخصی و درک روان‌شناسی نقش، سهم مهم و موثری داشته است. نقش چون موجودی تشنه و گرسنه منتظر تغذیه‌ی نوست، ما یا آن را زیست کرده‌ایم یا باید زیست کنیم. اگر زیست کرده‌ایم خوراک دادن بدو سخت نیست وگرنه باید پیدایش کنیم... راستش را بخواید باید اعتراف کنم در درون همه مایک کالیگولا خوابیده و تنوره می‌کشد و خیلی نباید دنبالش گشت و دور رفت.

۹] تعامل شما در مقام بازیگر پیش‌گسوت با دیگر بازیگران جوان و میانسال برای ارائه بهار نقش و حضور و هماهنگی‌ها چگونه بوده است؟

دوستانم با بردباری و فروتنانه و در عین حال نرمش و انعطاف فوق‌العاده یای حرف‌ها و تحلیل‌ها نشسته و هنوز هم می‌نشینند و در فضایی کاملا مسالمت‌آمیز به حرف یکدیگر گوش می‌دهند و امتحان می‌کنند. اگر اتفاق مورد نظر، آن معجزه، رخ داد که مورد قبول و پذیرش همگان قرار می‌گیرد، در غیر این‌صورت موارد و پیشنهادات بعدی تست می‌شود تا به نتیجه مطلوب برسیم. البته همه آنچه قبول می‌افتد ممکن است فردا با تغییر کند.

نسل فردا و چالش حل مسئله فلسطین

این روزها که اوج جنایت صهیونیست‌ها را در فلسطین شاهد هستیم و حتی مدارس که بناگاه آوارگان فلسطینی شده است هم توسط اسرائیلیان ددمنش بمباران می‌شود به جهانیان نشان داد که نگرش صهیونیسم خود را میرا از هر قانون بین‌المللی می‌داند. حال برای همه روشن شده که مقاومت بهترین راه برای پیروزی بر این قوم ظالم است و چشم آزادیخواهان جهان به دستان کودکانی است که گرچه زیر بمباران اسرائیلیان کشته می‌شوند، اما حل پازل مساله فلسطین متکی به دستان آنهاست.